

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

739

На основу члана 7. Закона о стандардизацији Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 19/01), на 2. сједници, одржаној 21. марта 2018. године, Савјет за стандардизацију Босне и Херцеговине донио је

ПРАВИЛНИК О ПРОЦЕДУРИ ПРИПРЕМАЊА, ДОНОШЕЊА И ОБЈАВЉИВАЊА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИХ СТАНДАРДА

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим правилником уређују се процедуре за оснивање и рад стручних тијела Института за стандардизацију Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Институт); планирање, припрема, доношење и објављивање босанскохерцеговачких стандарда и других докумената босанскохерцеговачке стандардизације (у даљњем тексту: *BAS* стандарди) и правила за означавање и регистровање *BAS* стандарда и других докумената.

Члан 2. (Дефиниције)

Изрази кориштени у овом правилнику имају следећа значења:

- а) **нормативни документ** је документ којим се утврђују правила, смјернице или карактеристике за активности или њихове резултате;
- б) **стандард** је документ за општу и виšekратну употребу, донесен консензусом и одобрен од признатог тијела, који садржи правила, смјернице или карактеристике активности или њихове резултате и који има за циљ постизање оптималног степена уређености у датом контексту;
- в) **међународни стандард** је стандард доступан јавности, који је усвојила нека међународна организација за стандардизацију/стандарде;
- г) **регионални стандард** је стандард доступан јавности, који је усвојила нека регионална организација за стандардизацију/стандарде;
- д) **национални стандард** је стандард доступан јавности, који је усвојило национално тијело за стандарде;
- ђ) **покрајински стандард** је стандард доступан јавности, који је усвојен на нивоу дијела неке државе;
- е) **консензус** је општа сагласност коју карактерише одсуство трајног супротстављања заинтересованих страна о важним питањима расправе, а која се постиже у процесу у којем се настоје узети у обзир гледишта свих учесника расправе, те усаглашавањем свих спорних чињеница, а који неопходно не значи једногласност;
- ж) **преузимање неког међународног стандарда** (у национални нормативни документ) јесте процедура објављивања националног нормативног документа, заснованог на одговарајућем међународном стандарду, или потврда да тај међународни стандард има исти статус као и национални нормативни документ, с тим да се назначе сва одступања од тог међународног стандарда, уколико постоје;

- з) **програм стандарда** је план рада тијела за стандарде, са пописом текућих задатака из стандардизације;
- и) **пројект стандарда** је појединачни радни задатак у склопу програма стандарда;
- ј) **нацрт стандарда** је предложени стандард који се даје на расправу, гласање или одобрење;
- к) **корекција** је уклањање штампарских, језичких и сличних погрешака из објављеног текста неког нормативног документа;
- л) **амандман** је промјена, додавање или изостављање одређених дијелова из садржаја неког нормативног документа;
- љ) **ревизија** је уношење свих потребних промјена у садржај и начин излагања неког нормативног документа;
- м) **преиспитивање** је разматрање нормативног документа ради одређивања треба ли га поново потврдити, промијенити или повући;
- н) **државни (национални) стандард Босне и Херцеговине (*BAS*)** јесте стандард који је усвојио и објавио Институт за стандардизацију Босне и Херцеговине;
- њ) **заинтересоване стране** су правна и физичка лица заинтересована за процесе и резултате стандардизације (на примјер: привредна предузећа, научноистраживачке установе, друштвене организације, управни органи, струковна удружења, тијела за оцјењивање усаглашености, итд.);
- о) **стручна тијела Института** су тијела у оквиру којих се реализују пројекти стандардизације и усклађују интереси заинтересованих страна;
- п) ***BAS SMIS*** је информациони систем Института за управљање *BAS* стандардима и информацијама (*BAS Standard Management Information System*);
- р) **Интерна правила за стандардизацију Института** су интерни документи усклађени са принципима међународних и европских организација за стандардизацију који служе као основ за рад стручних тијела Института.

Члан 3.

(Јавност рада)

Институт обезбјеђује јавност рада на припреми, издавању и одржавању *BAS* стандарда путем:

- планираног и организованог укључивања заинтересованих страна и појединачца/стручњака у рад стручних тијела Института;
- доступности докумената (програма рада, преднацрта и нацрта стандарда) и документованости свих фаза у процесу развоја *BAS* стандарда;
- редовног и благовременог информисања јавности о активностима у вези са стандардизацијом путем веб-странице и Гласника Института.

Члан 4.

(Учешће у процесима стандардизације)

- (1) Заинтересоване стране и стручна јавност могу учествовати у процесима стандардизације директно, укључивањем својих стручњака у рад стручних тијела Института, и индиректно, путем писаних приједлога, коментара и примједби које достављају Институту.
- (2) Писани поднесци из става (1) овог члана подносе се директору Института у року наведеном у документу или

најкасније 15 дана након пријема званичног обавјештења.

Члан 5.

(Поступање по поднесцима)

- (1) Институт је дужан на писане приговоре и коментаре одговорити у року 30 (тридесет) дана од дана њиховог пријема.
- (2) О писаном приједлогу заинтересованих страна за рад на новим областима стандардизације, за оснивање нових техничких комитета, те за рад на новим стандардима, Институт је дужан дати свој став у року 90 (деведесет) дана од дана његовог пријема.

ДИО ДРУГИ - ОСНИВАЊЕ И РАД СТРУЧНИХ ТИЈЕЛА ИНСТИТУТА

Члан 6.

(Стручна тијела Института)

- (1) Стручна тијела Института су:
 - a) технички комитет (*TC*) - стручно тијело које се оснива за одређено подручје стандардизације;
 - b) радна група (*WG*) - стручно тијело које се оснива за уже подручје у оквиру рада техничког комитета;
 - c) *ad hoc* група (*AG*) - стручно тијело које се оснива за рјешавање посебних задатака из области стандардизације, и
 - d) унификациона група (*UG*) - стручно тијело која се оснива за међусобно усаглашавање *BAS* стандарда.

Члан 7.

(Оснивање стручних тијела Института)

- (1) Институт оснива стручна тијела на основу приједлога за рад на новом подручју стандардизације, које дају заинтересоване стране, Институт, Савјет и ентитетске институције за стандарде.
- (2) Одлуку о покретању процедуре за оснивање стручног тијела доноси директор Института на основу релевантних информација о потребама и интересима Босне и Херцеговине и заинтересованих страна, осим у случају оснивања радне групе и/или *ad hoc* групе техничког комитета, када одлуку доноси технички комитет.

Члан 8.

(Позив и пријава за учешће у раду стручних тијела Института)

- (1) Позив за учешће у раду новог техничког комитета објављује се на веб-страници Института и/или у Гласнику Института.
- (2) Институт има право да се и непосредно/директно обрати организацијама позивом да учествују у раду стручних тијела Института.
- (3) Уз позив из става (1) овог члана се дају информације о предложеном називу и подручју рада комитета, ознаке и називи кореспондентних тијела међународних/европских организација за стандардизацију те информације о начину и року за пријављивање контакт-лицу у Институту, као и остали подаци потребни за комуницирање са Институтом.
- (4) Пријављивање за учешће у раду стручног тијела врши се путем обрасца "*Пријава*", који је јавно доступан на веб-страници Института, а објављује се и у Гласнику Института. Уз пријаву за рад у стручном тијелу Института потребно је доставити радну биографију стручњака ког заинтересована страна предлаже.

Члан 9.

(Услови за оснивање стручних тијела Института)

- (1) Услови за оснивање новог техничког комитета су:

- најмање пет пријављених стручњака који представљају најмање три различите заинтересоване стране/организације,
 - компетентност пријављених стручњака у вези са подручјем рада техничког комитета и/или искуство и интерес за доношење и примјену стандарда.
- (2) Кад наведени услови нису испуњени, позив за учешће у раду техничког комитета се обнавља.
 - (3) За оснивање радних група техничког комитета и *ad hoc* група довољна су три члана.

Члан 10.

(Састав стручних тијела Института)

- (1) Стручна тијела Института чине чланови и предсједник.
- (2) Чланови стручних тијела Института су држављани Босне и Херцеговине, представници заинтересованих страна за рад на стандардизацији.
- (3) Технички комитети могу да имају најмање 5, а највише 15 чланова.
- (4) Директор Института може одобрити учешће више од 15 чланова у техничком комитету ако технички комитет покрива широко подручје рада које захтијева већи број експерата из различитих области.
- (5) При избору чланова стручних тијела Института мора се водити рачуна о равномјерној заступљености свих заинтересованих страна.
- (6) Рад у стручним тијелима Института подразумијева: заинтересованост, добровољност, компетентност и дјеловање у интересу босанскохерцеговачке стандардизације.

Члан 11.

(Управљање радом стручних тијела Института)

- (1) Радом стручних тијела Института руководе предсједници, а стручно-техничку и административну подршку пружају секретаријати и технички секретари и/или координатори. Координатори су запосленици Института.
- (2) Секретаријати техничких комитета смјештени су у Институту, а на захтјев заинтересоване организације секретаријат може бити смјештен и ван Института.
- (3) Институт може вођење секретаријата додијелити организацији чији стручњаци активно учествују у раду техничког комитета, а која изрази спремност да послове секретаријата обавља у складу са утврђеним обавезама и одговорностима.
- (4) Вођење секретаријата техничког комитета може се додијелити само организацијама које су основане према законима Босне и Херцеговине и имају сједиште на њеној територији.

Члан 12.

(Рјешење о оснивању техничког комитета)

- (1) На конститутивној сједници техничког комитета, коју организује Институт, представници заинтересованих страна утврђују приједлоге за назив, подручје рада, предсједника, чланове, сједиште секретаријата, техничког секретара и координатора техничког комитета на основу којих директор Института доноси рјешење о оснивању техничког комитета.
- (2) Рјешење из става (1) овог члана садржи:
 - назив *TC*,
 - ознаку *TC*,
 - датум оснивања *TC*,
 - подручје рада *TC*,
 - ознаке кореспондентних тијела међународних/европских организација за стандардизацију и других компетентних организација,

- надлежности и задатке *ТС*,
 - имена, презимена и звања чланова *ТС* и називе организација које они представљају,
 - назив и сједиште организације којој се додјељује вођење секретаријата,
 - имена, презимена и звања предсједника *ТС*, техничког секретара *ТС* и координатора *ТС*,
 - информацију о трајању мандата предсједника и чланова *ТС*,
 - образложење.
- (3) Предсједник техничког комитета потписује одлуке о оснивању и промјенама у радној групи и/или *ad hoc* групи техничког комитета.

Члан 13.

(Престанак чланства у стручном тијелу Института)

Чланство у стручном тијелу Института престаје:

- писменом изјавом члана о иступању,
- искључењем,
- смрћу члана.

Члан 14.

(Мандат предсједника техничког комитета)

- (1) Мандат предсједника траје 4 (четири) године.
- (2) На приједлог чланова техничког комитета, мандат предсједника се може продужавати више пута на период од 2 (двје) године.

Члан 15.

(Рјешење о промјенама у стручном тијелу Института)

Након сваке промјене у стручном тијелу Института, директор Института доноси рјешење о промјенама које, осим садржаја из члана 12. став (2) овог правилника, обавезно садржи и број рјешења о оснивању, те информацију о проведеним промјенама и разлозима проведених промјена.

Члан 16.

(Статус стручних тијела Института)

- (1) Стручна тијела могу имати статус активног тијела, тијела у мировању и тијела које је престало са радом.
- (2) Приједлог о промјени статуса стручног тијела Института могу дати његови чланови, секретаријат и/или Институт, а исти морају подржати двије трећине чланова стручног тијела Института.
- (3) Рјешење о промјени статуса техничког комитета доноси директор Института.
- (4) У току мировања секретаријат техничког комитета и координатор прате рад кореспондентних тијела међународних/европских организација за стандардизацију и одржавају комуникацију са предсједником и члановима техничког комитета.

Члан 17.

(Евиденција о основаним стручним тијелима Института)

- (1) Институт води и редовно ажурира регистре о основаним стручним тијелима који садрже све релевантне податке из рјешења из чл. 12. и 15. овог правилника, а они су јавно доступни на веб-страници Института.
- (2) Актуелни подаци о свим стручним тијелима Института могу се објавити као додатак Гласнику Института или као посебна публикација.
- (3) Детаљи о означавању и регистрању стручних тијела Института дати су у интерним правилима за стандардизацију Института које доноси директор Института (у даљњем тексту: интерна правила за стандардизацију).

Члан 18.

(Задаци и одговорност стручних тијела Института)

Задаци и одговорности стручних тијела Института, њихових чланова, предсједника, техничких секретара, координатора и секретаријата, те појединости о начину оснивања и рада дати су у интерним правилима за стандардизацију.

Члан 19.

(Начин рада и одлучивања стручних тијела Института)

- (1) Рад чланова стручних тијела Института одвија се на сједницама и путем преписке, а одлуке се доносе консензусом или двотрећинском већином, ако се чланови стручних тијела Института изјашњавају било писмено, било на сједници.
- (2) Детаљи о раду и одлучивању у стручним тијелима Института дати су у интерним правилима за стандардизацију.

Члан 20.

(Технички комитети у оквиру Савјета)

- (1) За задатке које не може ријешити постојећа структура техничких комитета, из реда чланова надлежних комисија Савјета формирају се следећи технички комитети:
 - а) за општу стандардизацију
 - б) за стандардизацију из подручја електротехнике
 - ц) за стандардизацију из подручја телекомуникација.
- (2) Технички комитети из става (1) овог члана проводе процедуру припремања, доношења и објављивања *BAS* стандарда, у складу са интерним правилима за стандардизацију.
- (3) На приједлог Савјета, директор Института доноси рјешење о формирању техничког комитета из става (1) овог члана, а у складу са чланом 12. овог правилника.

Члан 21.

(Унификациона група)

- (1) Институт оснива унификациону групу како би обезбиједио да *BAS* стандарди буду усклађени са интерним правилима за стандардизацију, већ донесеним стандардима и другим актима.
- (2) Стални чланови унификационе групе су преводилац, лектор и именовани представник Института, а промјенљиви чланови су један или два члана техничког комитета чијем подручју рада припада стандард који се разматра.

ДИО ТРЕЋИ - ПРИПРЕМАЊЕ, ДОНОШЕЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ *BAS* СТАНДАРДА

Члан 22.

(Припрема, доношење и објављивање *BAS* стандарда)

- (1) Институт припрема, доноси и објављује *BAS* стандарде као изворне и као преузете одговарајуће међународне/европске стандарде или националне стандарде других земаља.
- (2) Сви *BAS* стандарди припремају се, доносе и објављују у складу са интерним правилима за стандардизацију.

Члан 23.

(Преузимање међународних/европских стандарда и стандарда других земаља)

- (1) Међународни/европски стандарди се преузимају у систем босанскохерцеговачке стандардизације по основу чланства у тим организацијама, а у складу са одговарајућим документима/уговорима, а национални стандарди других земаља преузимају се у складу са одредбама уговора које Институт закључује са националним организацијама за стандарде тих земаља.

- (2) Институт као члан међународне организације за стандардизацију (*ISO*) те придружени члан Међународне комисије за електротехнику (*IEC*) има право преузимања стандарда тих организација као *BAS* стандарда, а они се преузимају као *BAS* стандарди, зависно од интереса заинтересованих страна у Босни и Херцеговини и на њихову иницијативу.
- (3) Институт, као придружени члан европских организација за стандардизацију *CEN* и *CENELEC*, прихватио је обавезу преузимања свих европских стандарда тих организација као *BAS* стандарда и обавезу истовременог повлачења постојећих *BAS* стандарда који су у супротности са европским стандардима.
- (4) Институт као национално стандардизационо тијело (*NSO*) у *ETSI*-ју, има обавезу преузимања европских стандарда које је објавио *ETSI* као *BAS* стандарде и обавезу истовременог повлачења постојећих *BAS* стандарда који су у супротности са европским стандардима.

Члан 24.

(Методе преузимања међународних/европских стандарда и стандарда других земаља као *BAS* стандарда)

- (1) При преузимању стандарда користе се сљедеће методе:
 - метода проглашавања (*pr*),
 - метода корица (*ko*),
 - метода превода (*pv*).
- (2) О методи преузимања одлучује директор Института на основу приједлога одговарајућег техничког комитета, а у складу са политиком и плановима преузимања стандарда те расположивим ресурсима.
- (3) Детаљан опис наведених метода и препоруке о њиховом кориштењу дати су у интерним правилима за стандардизацију.

Члан 25.

(Степен усклађености преузетог *BAS* стандарда)

- (1) *BAS* стандард који је преузети међународни стандард у односу на оригинални документ може имати сљедеће степене усклађености:
 - идентичан (*IDT*), или
 - модификован (*MOD*)
- (2) *BAS* стандард који је преузети европски стандард у односу на оригинални документ може имати само степен усклађености идентичан (*IDT*). Изузетно, могуће је додати привремено национално одступање техничког карактера, ако је то потребно због посебних националних услова.
- (3) Чланови стручних тијела Института утврђују потребне модификације у *BAS* стандарду у односу на оригинални међународни стандард/европски хармонизовани документ и предлажу њихов садржај.
- (4) Детаљан опис критеријума и начина за одређивање степена усклађености те правила уноса модификације у *BAS* стандард дати су у интерним правилима за стандардизацију.

Члан 26.

(Припремање, доношење и објављивање *BAS* стандарда)

- (1) Процес припремања, доношења и објављивања *BAS* стандарда одвија се у сљедећим фазама израде:
 - Фаза I - Прихватање иницијативе и планирање
 - Фаза II - Утврђивање нацрта *BAS* стандарда
 - Фаза III - Утврђивање приједлога *BAS* стандарда
 - Фаза IV - Доношење (одобравање) и објављивање *BAS* стандарда
 - Фаза V - Преиспитивање *BAS* стандарда.
- (2) Резултат сваке фазе израде су одговарајући документи.

Члан 27.

(Приједлог за рад на новим *BAS* стандардима)

- (1) Приједлоге за рад на новим *BAS* стандардима (*prBAS*) дају заинтересоване стране, Институт, Савјет и ентитетске институције за стандарде. Уз образложење приједлога треба приложити документ који се може прихватити као преднацрт стандарда (*pnBAS*) и/или дати довољно информација о документу који се може користити као основа новог стандарда.
- (2) Приједлоге за рад на новим *BAS* стандардима разматрају стручна тијела Института и запосленици Института с аспекта:
 - подручја примјене предложеног *BAS* стандарда и потреба заинтересованих страна у БиХ,
 - значаја и хитности доношења предложеног *BAS* стандарда,
 - могућности прихватања предложеног документа као преднацрта *BAS* стандарда (*pnBAS*), било да се ради о припреми изворног стандарда или преузимању међународног/регионалног стандарда или стандарда других држава,
 - неопходних модификација предложеног документа ради његовог прихватања као *pnBAS*,
 - веза са другим документима (стандардима, прописима, законима, итд.),
 - утицаја предложеног *BAS* стандарда и технолошке, правне и економске аспекте његове примјене.
- (3) Кад не постоји одговарајуће стручно тијело, Институт може основати компетентно привремено тијело које ће дати мишљење и предложити одговарајућа рјешења у вези са датом темом.

Члан 28.

(Одлука о приједлогу рада на новим *BAS* стандардима)

- (1) Директор Института доноси одлуку о прихватању приједлога на основу мишљења стручних тијела Института, те утврђује обим и садржај активности како би се обезбиједио потребан квалитет преднацрта стандарда и његово укључивање у план рада техничког комитета.
- (2) Приједлози се достављају и разматрају у Институту и његовим стручним тијелима током цијеле године и у складу са утврђеним приоритетом укључују у планове рада одговарајућег техничког комитета.

Члан 29.

(Нотификација прихваћених приједлога)

Сви прихваћени приједлози за рад на новим *BAS* стандардима и/или амандманима *BAS* стандарда, који нису идентично преузети међународни/европски стандарди, морају се нотификовати (пријавити) у складу са одредбама важеће међународне и европске легислативе о нотификацији.

Члан 30.

(Принцип мировања у развоју *BAS* стандарда)

- (1) Одлуке о увођењу или престанку периода мировања за одређене предмете европске стандардизације и одговарајућим роковима доносе надлежна тијела *CEN*-а, *CENELEC*-а и *ETSI*-ја.
- (2) Од датума почетка периода мировања, Институт као придружени члан тих организација не смије предузимати никакву стандардизациону радњу на националном нивоу која би могла угрозити припрему европског стандарда за који је утврђен период мировања и не смије објављивати нове или прерађене стандарде који нису у складу са постојећим европским стандардом и/или европским стандардом у припреми.

- (3) Период мировања примјењује се само на појединачни пројекат израде европског стандарда, тј. на нови предмет рада који је прихватило надлежно европско тијело за стандарде са јасно утврђеним подручјем примјене и циљаним датумом издавања. Не примјењује се на подручја стандардизације или програме рада као такве.

Члан 31.

(Ауторска права и права умножавања)

- (1) У складу са чланом 12. Закона о стандардизацији Босне и Херцеговине, *BAS* стандарди издају се као посебне публикације и заштићени су у складу са законом те националним и међународним прописима о ауторским правима.
- (2) Забрањено је умножавање *BAS* стандарда које издаје Институт или њихових дијелова, у било којему облику без писане дозволе Института. Сва ауторска права и права употребе *BAS* стандарда које издаје Институт припадају Институту.
- (3) Политика Института и начин дистрибуције и продаје *BAS* стандарда на територији Босне и Херцеговине дефинисани су у складу са међународним и европским правилима о ауторским правима.

Члана 32.

(Технолошке иновације и конкуренција)

- (1) Стандарди не смију дати предност производима или услугама било којег добављача или било којој посебној групи људи који дијеле заједнички економски интерес или индустрији било које земље или групе земаља.
- (2) Кад год је то могуће, ради највеће слободе технолошког развоја, захтјеви у стандардима морају се изражавати радним карактеристикама, а не обликовним рјешењима и описима. То омогућава већу слободу за технолошке иновације у обликовању и производњи те охрабрује слободно кретање роба у складу са јавном политиком назначеном у међународним и европским споразумима.

Члан 33.

(План рада техничког комитета)

- (1) Планови рада техничког комитета дио су програма рада државне стандардизације који на приједлог Сектора за стандарде предлаже директор Института, а усваја Савјет. План рада стандардизације садржи, за сваки појединачни стандард или други документ, следеће податке:
- ознаку и назив стручног тијела одговорног за припрему стандарда,
 - референтну ознаку *BAS* стандарда,
 - назив међународног/европског или националног стандарда који је подлога за припрему, доношење и ревизију *BAS* стандарда,
 - референтну(е) ознаку(е) међународног/европског или националног стандарда који је(су) подлога за припрему, доношење и ревизију *BAS* стандарда, ознаке степена усклађености *BAS* стандарда/према изворном(им) документу (има),
 - ознаку методе која се предлаже при преузимању,
 - ознаку/е језика издања,
 - *ICS* класификациони(е) број(еве) подручја коме припада(ју) документ(и),
 - тренутну фазу израде.
- (2) План рада стандардизације објављује се на веб-страници Института.

Члан 34.

(Програм рада доношења *BAS* стандарда и стандардизационих докумената)

- (1) При припреми програма рада доношења *BAS* стандарда и стандардизационих докумената Институт узима у обзир важеће стандарде и друге документе те текуће активности стручних тијела међународних/европских организација за стандардизацију и документе других земаља уколико задовољавају захтјеве БиХ у погледу здравља, безбједности и заштите околине.
- (2) Институт једном годишње објављује Програм рада доношења *BAS* стандарда и стандардизационих докумената у електронској форми на веб-страници Института који одобрава Савјет.

Члан 35.

(Преднацрт *BAS* стандарда)

Преднацрт *BAS* стандарда може бити:

- оригинални међународни/европски стандард или стандард друге државе (са којом Институт има уговор), за који је предложено да се преузме методом проглашавања или корица,
- превод међународног/европског стандарда или стандарда друге државе (са којом Институт има уговор),
- сасвим нови документ који је припремљен као преднацрт изворног *BAS* стандарда.

Члан 36.

(Разматрање и одлучивање о преднацрту *BAS* стандарда)

- (1) Зависно од начина организовања рада у комитету и у складу са интерним правилима за стандардизацију, преднацрте стандарда (*pnBAS*) разматрају чланови техничког комитета и/или радне групе или *ad hoc* групе и утврђују нацрте *BAS* стандарда. Све одлуке у вези са нацртима *BAS* стандарда, које донесу чланови радне групе или *ad hoc* групе, мора верификовати матични технички комитет.
- (2) Верификација одлука из претходног става може се обавити и писмено уколико није било спорних питања и ако их подржи више од двије трећине чланова комитета.
- (3) Одлуку о упућивању нацрта *BAS* стандарда (*nsBAS*) на јавну расправу доноси технички комитет.

Члан 37.

(Актуелне информације о документу који је предмет разматрања)

- (1) У случају да актуелне информације којима се располаже оспоравају тачке или цијели документ који се разматра, технички комитет може документ вратити предлагачу ради дораде или предложити Институту да се прекине даљни рад на развоју *BAS* стандарда.
- (2) Актуелне информације из претходног става обухватају и информације које се односе на припрему међународних/европских стандарда у вези са *BAS* стандардом у припреми.

Члан 38.

(Јавна расправа о нацртима *BAS* стандарда)

- (1) Приједлози техничког комитета за јавну расправу о нацртима *BAS* стандарда достављају се Институту, гдје се провјерава комплетност докумената и утврђује почетак јавне расправе који се објављује на веб-страници Института. При објављивању јавне расправе дају се опште информације да су документи доступни у Институту, гдје треба доставити коментаре на нацрте *BAS* стандарда у дефинисаном року и следеће посебне информације:

- ознаку и назив техничког комитета који предлаже нацрте *BAS* стандарда,
 - референтну(е) ознаку(е) и назив(е) нацрта *BAS* стандарда,
 - референтну(е) ознаку(е) и назив(е) изворних докумената те степен усклађености,
 - *ICS* класификациони(е) број(еве) подручја коме припада(ју) документ(и),
 - референтну(е) ознаку(е) и назив(е) документа који треба замијенити и/или повући у случају објављивања новог *BAS* стандарда,
 - ознаку ЕУ директиве(а)/уредбе(и) са којом(има) је преузети документ хармонизован,
 - фазу израде са датумом почетка и краја јавне расправе.
- (2) Институт је дужан да свим заинтересованим странама омогући увид у нацрте *BAS* стандарда у папирном или електронском облику.

Члан 39.

(Примједбе/коментари на нацрт(е) *BAS* стандарда)

- (1) Рок за достављање примједби/коментара на предложени(е) нацрт(е) *BAS* стандарда је 60 дана од дана објављивања јавне расправе на веб-страници Института, а у случају потребе може бити скраћен на најмање 30 дана, што треба одобрити директор Института.
- (2) Примједбе/коментари на нацрте *BAS* стандарда достављају се Институту, а координатори у Институту припремају извјештај о проведеној јавној расправи.
- (3) Чланови техничког комитета разматрају примједбе/коментаре на нацрт *BAS* стандарда, приспјеле током јавне расправе и прихватају их или одбацују.

Члан 40.

(Одлука о утврђивању приједлога *BAS* стандарда)

- (1) Одлука о утврђивању приједлога *BAS* стандарда (*nsBAS*) и његовом упућивању у даљну процедуру доноси се двотрећинском већином свих чланова комитета.
- (2) Предсједник техничког комитета може донијети одлуку о утврђивању *nsBAS* и одлуку о упућивању документа(ата) у даљну процедуру на основу писменог изјашњавања чланова техничког комитета. Чланови техничког комитета такође могу овластити предсједника да донесе одлуку о утврђивању приједлога *BAS* стандарда и њиховом упућивању у даљну процедуру.
- (3) Одлуке из ставова (1) и (2) овог члана могу се донијети само ако у току јавне расправе није било коментара или су се коментари односили на штампарске грешке, које немају утицај на садржај стандарда.
- (4) Предсједник техничког комитета о одлукама из става (2) овог члана подноси извјештај на првој наредној сједници техничког комитета.

Члан 41.

(Одлука о одобравању и објављивању *BAS* стандарда)

- (1) Директор Института доноси одлуку о одобравању и објављивању *BAS* стандарда на основу:
- приједлога за одобравање *BAS* стандарда или групе *BAS* стандарда,
 - збирног извјештаја о току припреме *BAS* стандарда.
- (2) Документе из претходног става, у складу са овлаштењима, потписују и одобравају:
- предсједник техничког комитета и помоћник директора за стандарде,
 - директор Института.

Члан 42.

(Издавање и архивирање *BAS* стандарда)

- (1) *BAS* стандарди издају се као посебне публикације Института и објављују се на веб-страници Института и/или у Гласнику Института.
- (2) Текст *BAS* стандарда и пратећи документи за одобравање и објављивање, укључујући одлуку из става (1) члана 41. овог правилника, архивирају се у писарници Института.
- (3) Сектор за стандарде Института доставља информације о објављеним *BAS* стандардима Сектору за информационо-документационе послове Института.

Члан 43.

(Преузимање других докумената)

- (1) Технички комитети могу предложити преузимање и других докумената које припремају и објављују међународне/европске организације за стандардизацију.
- (2) Документи из претходног става могу имати нормативни и/или информативни карактер, а након преузимања задржавају врсту и намјену које имају као оригинални документи.

Члан 44.

(Приговори)

- (1) Чланови стручних тијела Института и сви остали корисници услуга и производа Института са сједиштем, односно пребивалиштем у Босни и Херцеговини, имају право да поднесу приговор на рад Института.
- (2) Приговори могу бити административне природе (односе се на рад Института и његових стручних тијела) или техничке природе (односе се на поједини стандардизациони документ).
- (3) Приговор мора садржавати разлог приговора, детаљно образложење подржано чињеницама и потпис подносиоца приговора.
- (4) Детаљи о приговорима дати су у интерним правилима за стандардизацију.

ДИО ЧЕТВРТИ - АМАНДМАНИ, КОРЕКЦИЈЕ И ПРЕИСПИТИВАЊЕ СТАНДАРДА

Члан 45.

(Корекције и амандмани на *BAS* стандарде)

- (1) Корекције и амандмани на изворне *BAS* стандарде припремају се и издају по истој процедури као и изворни *BAS* стандарди.
- (2) Корекције и амандмани на међународне/европске стандарде који су преузети као *BAS* стандарди преузимају се као посебни документи по истој процедури и додају уз основни стандард.
- (3) Међународни/европски стандарди са већ објављеним корекцијама и амандманима преузимају се као јединствени документ или као посебни документи, зависно од методе примијењене при преузимању.

Члан 46.

(Одлука о одобравању и објављивању корекције текста *BAS* стандарда)

- (1) Пропусти у коначном тексту *BAS* стандарда, настали у току његове финалне обраде, могу се отклонити корекцијом.
- (2) Директор Института доноси одлуку о одобравању и објављивању корекције на основу приједлога предсједника техничког комитета.

Члан 47.

(Преиспитивање *BAS* стандарда)

- (1) Технички комитети морају преиспитивати стандарде у свом подручју рада и усклађивати их са најновијим

- научно-технолошким сазнањима, најновијим међународним/европским стандардима и захтјевима заинтересованих страна. Преиспитивања изворних *BAS* стандарда врше се једанпут у току 5 година. Преиспитивања *BAS* стандарда који су настали преузимањем међународних/европских стандарда у вези су са одговарајућим активностима кореспондентних тијела која су припремила оригинални документ. Због тога је неопходно пратити и/или учествовати у раду кореспондентних тијела међународних/европских организација за стандардизацију.
- (2) Преиспитивања стандарда планирана су и дио су редовних активности, а чији су резултати:
- ревидирање стандарда,
 - потврђивање стандарда и
 - повлачење стандарда.
- (3) Ревидирање стандарда врши се по истој процедури као припремање и издавање новог стандарда.
- (4) Одлуку о замјени и/или повлачењу стандарда, који се након прегледа стављају ван употребе, доноси директор Института на приједлог одговарајућег техничког комитета. Информације о ревидираним, потврђеним и повученим *BAS* стандардима објављују се на веб-страници Института и/или у Гласнику Института.

Члан 48.

(Објављивање *BAS* стандарда)

- (1) *BAS* стандард, као и његови амандмани, корекције и други документи стандардизације објављују се као посебне публикације на језицима који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини и/или језику(цима) изворног документа. Национални предговор мора да садржи информацију о томе која је од верзија важећа у случају спора.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана у случају када Институт не располаже потребним кадровским и финансијским ресурсима да сви усвојени стандарди буду објављени на сва три језика који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини, стандарди се могу превести на један од службених језика који су у употреби у Босни и Херцеговини.
- (3) Одлуку о избору језика на којем ће одређени стандард бити објављен, а водећи рачуна о равномјерној заступљености сва три језика који су у службеној употреби у БиХ, у смислу става (2) овог члана, доноси Савјет за стандардизацију Босне и Херцеговине.
- (4) Структура и начин излагања у *BAS* стандардима требају бити једнообразни и у складу са интерним правилима за стандардизацију.
- (5) Формат и квалитет папира за штампање *BAS* стандарда требају бити у складу са интерним правилима за стандардизацију.

ДИО ПЕТИ - ОЗНАЧАВАЊЕ БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИХ СТАНДАРДА И ДРУГИХ ДОКУМЕНАТА СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

Члан 49.

(Означивање изворних *BAS* стандарда)

- (1) Ознака босанскохерцеговачких изворних стандарда састоји се од словног и бројчаног дијела.
- (2) Словни дио ознаке представља скраћеница "*BAS*" која, уписана без додатних словних знакова, документ класификује као изворни босанскохерцеговачки стандард.
- (3) Бројчани дио ознаке указује на број у регистру изворних *BAS* стандарда под којим је стандард регистрован.

- (4) Регистровање изворних *BAS* стандарда почиње од броја 1000.
- (5) Референтна ознака стандарда настаје када се ознаци стандарда дода година/датум издања, одвојена двотачком. Референтни број наводи се у каталозима, прегледима и при датираним упућивању на стандарде. Референтни број стандарда може садржавати и ознаке језика издања.
- (6) Година издања јесте година/датум кад је стандард објављен.
- Примјер:
BAS 1055:2014

Члан 50.

(Означивање преузетих *BAS* стандарда)

- (1) Ознака босанскохерцеговачког стандарда, који је настао преузимањем међународног/европског стандарда те стандарда који се преузимају од других држава и организација за стандарде, формира се тако што се испред ознаке преузетог стандарда упише скраћеница *BAS*, одвојена једним празним мјестом.
- (2) Референтна ознака *BAS* стандарда из претходног става, а у складу са чланом 52. овог правилника, формира се тако што се ознаци додаје година/датум издања као босанскохерцеговачког стандарда.

Члан 51.

(Примјери означавања преузетих *BAS* стандарда)

У каталозима, прегледима и на насловној страни стандарда уз референтни број *BAS* стандарда који је преузети међународни/европски стандард на погодном мјесту потребно је уписати референтни број оригиналног међународног/европског стандарда и ознаку степена усклађености, међусобно одвојене зарезом.

Примјери:

- BAS* EN 45020:2009 (*EN* 45020:2006, *IDT*; *ISO/IEC Guide* 2:2006, *IDT*)
BAS EN ISO 9001:2015 (*EN* ISO 9001:2015, *IDT*; *ISO* 9001:2015, *IDT*)
BAS EN ISO/IEC 17025:2006 (*EN* ISO/IEC 17025:2005, *IDT*; *ISO/IEC* 17025:1995, *IDT*)
BAS ISO 3833:2003 (*ISO* 3833:1977, *MOD*)
BAS DIN 5684-1:2003 (*DIN* 5684-1:1984, *IDT*)

Члан 52.

(Означивање других стандардизационих докумената)

Члан 50. овог правилника примјењује се и код означавања других докумената босанскохерцеговачке стандардизације који су настали преузимањем одговарајућих докумената међународних/европских организација за стандардизацију.

Примјери:

- BAS* IEC/TR 61294:2013 (*IEC/TR* 61294:1993, *IDT*)
BAS CR ISO 13434:2010 (*CR* ISO 13434:1998, *IDT*; *ISO/TR* 13434:1998, *IDT*)

Члан 53.

(Означивање амандмана и корекција изворних *BAS* стандарда)

- (1) Ознаке амандмана и корекција на изворне *BAS* стандарде формирају се тако што се референтној ознаци основног *BAS* стандарда додају допунске словне и бројчане ознаке:
- за амандман: А
 - за корекцију: Сог
- (2) Бројчана ознака означава број амандмана/корекције.
- (3) Допунска ознака се од референтне ознаке основног *BAS* стандарда одваја косом цртом.

Члан 54.

(Примјер означавања амандмана и корекција изворних *BAS* стандарда)

Референтни број амандмана/корекције изворних *BAS* стандарда садржи његову ознаку и годину издања амандмана/корекције.

Примјери:

BAS 1002:2014/A1:2014

BAS 1002:2014/Cor1:2014

Члан 55.

(Референтна ознака преузетог стандарда)

Референтна ознака *BAS* стандарда који је преузети међународни/европски стандард са укљученим свим амандманима и/или корекцијама издатим прије преузимања садржи само ознаку преузетог стандарда са годином кад је он објављен као *BAS* стандард. На погодном мјесту треба уписати референтне ознаке преузетог стандарда и свих укључених амандмана међусобно повезаних знаком сабирања, те ознаку степена усклађености.

Примјери:

BAS EN 26:2003 (*EN* 26:1997+*AC*:1998+A1:2000, *IDT*)

BAS EN 125:2003 (*EN* 125:1991+A1:1996, *IDT*)

BAS EN ISO 22000:2010 (*EN ISO* 22000:2005+*AC*:2006, *IDT*; *ISO* 22000:2005+*Cor* 1:2006, *IDT*)

ДИО ШЕСТИ - РЕГИСТАР И КАТАЛОГ *BAS* СТАНДАРДА

Члан 56.

(Централни регистар *BAS* стандарда)

Институт води Централни регистар свих *BAS* стандарда (*BAS SMIS*), који садржи референтну ознаку и назив *BAS* стандарда на језицима који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини, број издања, ознаку/е језика издања, *ICS* ознаку, референтну ознаку и назив преузетог стандарда/документа, статус стандарда, ознаку техничког комитета који је припремио стандард, број одлуке о одобравању *BAS* стандарда и број Гласника у којем је стандард објављен, те ознаке стандарда које наведени стандард замјењује, те друге информације.

Члан 57.

(Каталог *BAS* стандарда)

Каталог *BAS* стандарда је јавно доступан на веб-страници Института (<http://www.bas.gov.ba>) на језицима који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини и енглеском језику и садржи: референтну ознаку и назив *BAS* стандарда на једном од службених језика у БиХ, број издања, ознаку/е језика издања, *ICS* ознаку, референтну ознаку и назив преузетог стандарда/документа, те ознаке степена усклађености *BAS* стандарда са преузетим стандардом/документом, статус *BAS* стандарда, ознаку техничког комитета који је припремио стандард, број одлуке о одобравању *BAS* стандарда, број Гласника у којем је *BAS* стандард објављен, те ознаку/е стандарда коју(е) наведени *BAS* стандард замјењује, ознаку/е ЕУ директиве(а)/уредбе(и) са којом(има) је преузети документ хармонизиран и фазу израде *BAS* стандарда.

ДИО СЕДМИ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 58.

(Објављивање)

Овај правилник објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 59.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о процедури припремања, доношења и

објављивања босанскохерцеговачких стандарда ("Службени гласник БиХ", број 49/09).

Члан 60.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Предсједница

СС број 01-02.2-3-585-1/18

Савјета за стандардизацију

16. априла 2018. године

БиХ

Источно Сарајево

Ениса Брка, с. р.

Na osnovu člana 7. Zakona o standardizaciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/01), na 2. sjednici, održanoj 21. marta 2018. godine, Vijeće za standardizaciju Bosne i Hercegovine donijelo je

PRAVILNIK O PROCEDURI PRIPREMANJA, DONOŠENJA I OBJAVLJIVANJA BOSANSKOHERCEGOVAČKIH STANDARDA

ДИО ПРВИ - ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Ovim pravilnikom uređuju se procedure za osnivanje i rad stručnih tijela Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut); planiranje, priprema, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih standarda i drugih dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije (u daljnjem tekstu: *BAS* standardi) i pravila za označavanje i registrovanje *BAS* standarda i drugih dokumenata.

Члан 2.

(Дефиниције)

Izrazi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) **normativni dokument** je dokument kojim se utvrđuju pravila, smjernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate;
- b) **standard** je dokument za opću i višekratnu upotrebu, donesen konsenzusom i odobren od priznatog tijela, koji sadrži pravila, smjernice ili karakteristike aktivnosti, ili njihove rezultate i koji ima za cilj postizanje optimalnog stepena urednosti u datom kontekstu;
- c) **međunarodni standard** je standard dostupan javnosti, koji je usvojila neka međunarodna organizacija za standardizaciju/standarde;
- d) **regionalni standard** je standard dostupan javnosti, koji je usvojila neka regionalna organizacija za standardizaciju/standarde;
- e) **nacionalni standard** je standard dostupan javnosti, koji je usvojilo nacionalno tijelo za standarde;
- f) **pokrajinski standard** je standard dostupan javnosti, koji je usvojen na nivou dijela neke države;
- g) **konsenzus** je opća saglasnost koju karakteriše odsustvo trajnog suprotstavljanja zainteresovanih strana o bitnim pitanjima rasprave, a koja se postiže u procesu u kojem se nastoje uzeti u obzir gledišta svih učesnika rasprave, te usaglašavanjem svih spornih činjenica, a koji nužno ne znači jednoglasnost;
- h) **preuzimanje nekog međunarodnog standarda** (u nacionalni normativni dokument) jeste procedura objavljivanja nacionalnog normativnog dokumenta, utemeljenog na odgovarajućem međunarodnom standardu, ili potvrda da taj međunarodni standard ima isti status kao i nacionalni normativni dokument, s tim